Հավելված N 2
ՀՀ կառավարության 2026 թվականի
հունվարի 8 -ի N 30 - Լ որոշման

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԶԲՈՍԱՇՐՋՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ 2026-2030 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ՌԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԿԱՏԱՐՈՒՄՆ ԱՊԱՀՈՎՈՂ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ

***Հայաստանի Հանրապետության զբոսաշրջության զարգացման 2026-2030 թվականների ռազմավարական ծրագրի մշտադիտարկման թիրախային ցուցանիշները ներկայացված են սույն հավելվածի Աղյուսակ 1-ով**

Հ/Հ	ՌԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐ, ՄԱՍՆԱՎՈՐ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐ, ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ	ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ՄԱՐՄԻՆ	ՀԱՄԱԿԱՏԱՐՈՂ ՄԱՐՄԻՆ	ՎԵՐՋՆԱԺԱՄԿԵՏ	ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄ /ՀԱԶԱՐ ՀՀ ԴՐԱՄ/					ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՄ ԸՆԴԱՄԵՆԸ /ՀԱԶԱՐ ՀՀ ԴՐԱՄ/	ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐ-ՄԱՆ ԱՂԲՅՈՒՐ
						2026 ԹՎԱԿԱՆ	2027 ԹՎԱԿԱՆ	2028 ԹՎԱԿԱՆ	2029 ԹՎԱԿԱՆ	2030 ԹՎԱԿԱՆ		
1	ՀԱՄԱԿԱՐԳԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ											

1.1	Զբոսաշրջային այցելությունների վերաբերյալ վիճակագրության բարելավում	Բարելավվել ներգնա և ներքին զբոսաշրջության տվյալների հավաքագրման և վերլուծության համակարգերը՝ ապահովելով տվյալներ՝ ըստ տարածքային բաշխման, այցելուների ժողովրդագրական տվյալների, այցելության նպատակի, տևողության և այլն Զբոսաշրջային ծառայություններ մատուցող անձանց վերաբերյալ տեղեկատվական բազայի ձևավորում՝ հիմնվելով զբոսաշրջային ծառայություն մատուցող անձանց վերաբերյալ էլեկտրոնային գրանցամատյանի տվյալների վրա Հավաքագրել ներքին զբոսաշրջային այցելությունների վերաբերյալ տեղեկատվություն գործունեությունը ծանուցած զբոսաշրջային ծառայություն մատուցող անձանցից Ապահովել ներքին, ներգնա և արտագնա զբոսաշրջային այցելությունների և մեկօրյա այցելուների մարզային բաշխվածության, այցելությունների նպատակի, սեռատարիքային կազմի և այլնի վերաբերյալ տեղեկատվության առկայությունը	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության զբոսաշրջության կոմիտե	Հայաստանի Հանրապետության վիճակագրական կոմիտե	2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ	5,000.0	7,000.0	7,000.0	10,000.0	10,000.0	39,000.0	Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե

1.2	Ծախս-օգուտ պարբերական վերլուծությունների իրականացում և մարկետինգային գործունեության արդյունավետության մշտադիտարկում	Պարբերաբար իրականացնել զբոսաշրջության մարկետինգային գործունեության գնահատման աշխատանքներ՝ կիրառելով հիմնական կատարողականի ցուցանիշներ (KPI-ներ), ինչպես օրինակ՝ հասանելիություն, ներգրավվածություն, փոխակերպման ցուցանիշներ և ներդրման արդյունավետություն (ROI) Կատարված վերլուծությունների հիման վրա իրականացնել զբոսաշրջության բնագավառում ռազմավարությունների կատարելագործմանը և բյուջետային բաշխումներին (վերաբաշխումներին) ուղղված աշխատանքներ	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության զբոսաշրջության կոմիտե	-	2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ	-	-	-	-	-	-	Ֆինանսավորում չի նախատեսվում
1.3	Զբոսաշրջության բնագավառում առկա խնդիրների, պետական քաղաքականություն մշակող մարմնի գործառույթներից և լիազորություններից դուրս հարցերի կարգավորում	Զբոսաշրջության բնագավառում առկա խնդիրների կարգավորման նպատակով Տնտեսական փոխակերպման և կայուն զարգացման ռազմավարության շրջանակներում ստեղծվելիք միջգերատեսչական աշխատանքային խմբի նիստերի օրակարգում զբոսաշրջության բնագավառին առնչվող հարցերի ներառում	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության զբոսաշրջության կոմիտե	-	2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ	-	-	-	-	-	-	Ֆինանսավորում չի նախատեսվում

1.4	«Հայաստանի զբոսաշրջության մրցունակության բարելավմանն ուղղված գործողությունների ծրագիրը հաստատելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի որոշման նախագծի ընդունում	Պարբերական աշխատանքներ Հայաստանի Հանրապետության պետական մարմինների հետ վերջիններիս համակարգման ոլորտներում զբոսաշրջության մրցունակության բարելավմանն ուղղված գործողությունների ծրագրով նախատեսված աշխատանքների իրականացման, դրանց վերաբերյալ հաշվետվությունների հավաքագրման, ամփոփման, խնդիրների վերլուծության և դրանց լուծման ուղղությամբ առաջարկների մշակման ու իրականացման շուրջ «Ճամփորդության և զբոսաշրջության զարգացման ցուցիչում»-ում Հայաստանի դիրքի բարելավում՝ - Զբոսաշրջային փոխայցելությունների ընթացակարգերի պարզեցման և մուտքի արտոնագրի պահանջների դյուրինացման գործընթացների շարունակական իրականացում, - Համայնքների հետ, մասնավորապես բնակչության շրջանում համագործակցության իրականացում, հանրային, մասնավորապես բնակչության շրջանում զբոսաշրջության կարևորության և նշանակության ներկայացում և իրազեկման աշխատանքների շարունակական իրականացում և այլն:	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության զբոսաշրջության կոմիտե	-	2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ	-	-	-	-	-	-	Ֆինանսավորում չի նախատեսվում

2	**Տնտեսական ուղղություն. Ռազմավարական նպատակ 1. զբոսաշրջության տնտեսական ներուժի ամբողջական օգտագործում**											
2.1	**Խթանել հավասարաչափ տարածքային զարգացումը բնակիչների կենսամակարդակի բարձրացման, աղքատության հաղթահարման և զբաղվածության հնարավորությունների ստեղծման նպատակով՝ զբոսաշրջության ապակենտրոնացման և ռեսուրսների բաշխման միջոցով: Հզորացնել կառավարման համակարգը, հաստատել զբոսաշրջային կենտրոններ (կլաստեր) և զբոսաշրջային գյուղեր, ապահովել զբոսաշրջային կենտրոն կառավարող կազմակերպությունների (DMO) բնականոն գործունեությունը:**											

2.1.1	Նշանակալի զբոսաշրջային ռեսուրս պարունակող բնակավայրերի, վարչական շրջանների կամ վարչատարածքային միավորների, ինչպես նաև դրանց համախմբերի, այդ թվում՝ Արենիի, Դիլիջանի, Դվինի, Գյումրիի, Ջերմուկի, Գորիսի, Եղեգիսի, զբոսաշրջային կենտրոն (կլաստեր) հայտարարում	Բացահայտել բնակավայրերի կամ բնակավայրերի համախմբի տարածաշրջանային/համայնքային առանձնահատկությունները և ռեսուրսները, ապահովել զբոսաշրջային կենտրոնների /կլաստերների/ բրենդավորումը Ապահովել մարզերի զբոսաշրջային ներուժի քարտեզագրումը՝ զբոսաշրջային ռեսուրսների գրանցամատյանի առկայությամբ Յուրաքանչյուր զբոսաշրջային կենտրոնի (կլաստեր) համար մշակել ճանապարհային քարտեզ, կլիմային և աղետներին դիմակայուն գլխավոր հատակագիծ և գոտիավորման պլան՝ ազգային, տարածաշրջանային և տեղական զարգացման ծրագրերին համապատասխան Յուրաքանչյուր զբոսաշրջային կենտրոնի (կլաստեր) համար մշակել կառավարման պլան՝ շահագրգիռ կողմերի ներգրավմամբ և մասնակցայնությամբ Իրականացնել հանրային իրազեկման արշավներ և քաղաքացիներին ներգրավման միջոցառումներ Ապահովել զբոսաշրջային կենտրոն կառավարող կազմակերպությունների ստեղծման և պատշաճ գործունեության կազմակերպման աշխատանքները	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության զբոսաշրջության կոմիտե	Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության շրջակա միջավայրի նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության մարզպետների աշխատակազմեր Տեղական ինքնակառավարման մարմիններ (համաձայնությամբ)	2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ	200,000.0	300,000.0	300,000.0	300,000.0	300,000.0	1,400,000.0	Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե, վարկային միջոցներ

		Ապահովել ակտիվ համագործակցություն մասնավոր հատվածի հետ Կազմակերպել մրցույթ որակավորված զբոսաշրջային կենտրոն կառավարող կազմակերպություններից մեկ մարզային կամ տեղական մակարդակով զբոսաշրջային կենտրոն կառավարող կազմակերպության (DMO) ընտրության համար										

2.1.2	Զբոսաշրջային գյուղերի հայտարարում՝ առաջնորդվելով տեղի մշակույթի, բնության և ոչ նյութական ժառանգության խթանմանն ուղղված չափանիշներով	Յուրաքանչյուր զբոսաշրջային գյուղի համար մշակել կառավարման պլան՝ շահագրգիռ կողմերի ներգրավմամբ և մասնակցայնությամբ Մշակել աջակցության մեխանիզմներ զբոսաշրջային գյուղերի համար Մշակել յուրաքանչյուր գյուղի համար խթանման նյութեր՝ առաջնորդվելով տեղի առանձնահատկություններով և առաջարկներով			2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ							

2.1.3	Զբոսաշրջային ենթակառուցվածքների բարելավում	Զբոսաշրջային գրավչության վայրերի հասանելիության բացերի լուծման նպատակով բարեկարգել ճանապարհները Տեղադրել ճանապարհներին ցուցանակներ, նշաններ, տեղեկատվական վահանակներ Իրականացնել զբոսաշրջիկների սպասարկման համար նախատեսված հարմարությունների ստեղծմանն ուղղված աշխատանքներ Կառուցել կամ վերականգնել թանգարաններ, տեղական տնտեսության զարգացմանը նպաստող զբոսաշրջային գրավչության վայրեր Մշակել ենթակառուցվածքների բարելավմանն ուղղված աշխատանքների իրականացման ժամանակացույց՝ համակարգելով այն տեղական ինքնակառավարման մարմինների հետ Սահմանել կառավարման համապատասխան համակարգեր ենթակառուցվածքների կայուն և երկարաժամկետ շահագործում ապահովելու նպատակով	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության զբոսաշրջության կոմիտե	Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքներ ի նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության մարզպետների աշխատակազմեր Տեղական ինքնակառավարման մարմիններ (համաձայնությամբ)	2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ							

2.2	**Ապահովել զբոսաշրջության և այլ ոլորտների միջև (գյուղատնտեսության, առողջապահության, տեխնոլոգիաների և այլն) համագործակցության ամրապնդումը՝ զբոսաշրջության միջոցով այլ ոլորտների զարգացումն ապահովելու և տեղի արտադրանքն ու ծառայությունները խթանելու նպատակով:**												

2.2.1	Միջոլորտային ինտեգրման ապահովում	Ապահովել մասնագիտացված զբոսաշրջային փաթեթների մշակումը՝ ներառելով տեղի գյուղատնտեսության, բժշկական, առողջարանային և նորարարական տեխնոլոգիաների հնարավորությունները Նպաստել զբոսաշրջային ծառայություն մատուցող անձանց և տեղի արտադրողների միջև համագործակցության հաստատմանը. ապահովել գործարար համագործակցության հարթակների ստեղծումը՝ զբոսաշրջային ծառայություններ մատուցող անձանց և տեղի մատակարարների միջև կապ հաստատելու նպատակով Ներդնել տեղի արտադրանքի օգտագործման վկայականների համակարգ հյուրանոցային և հանրային սննդի ծառայություն մատուցող անձանց համար Ապահովել ակտիվ միջգերատեսչական համագործակցություն, այդ թվում՝ զբոսաշրջության, շրջակա միջավայրի, մշակույթի և ենթակառուցվածքների զարգացման ոլորտներում Ներդնել տնտեսական գնահատման գործիքակազմ՝ զբոսաշրջության ոլորտից առաջացող ավելացված արժեքը և տարածաշրջանային ազդեցությունը համակարգված կերպով չափելու և վերլուծելու նպատակով:	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության զբոսաշրջության կոմիտե	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքներ ի նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության մարզպետների աշխատակազմեր Տեղական ինքնակառավարման մարմիններ (համաձայնությամբ)	2027-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ	-	-	-	-	-	-	Ֆինանսավորում չի պահանջում

2.2.2.	Հարևան երկրների հետ սահմանագծով «Զբոսաշրջային խաչմերուկ» խորագրի ներքո երթուղիների մշակում՝ հիմնված կայուն, պատասխանատու զբոսաշրջության սկզբունքների վրա, կապելով միմյանց մշակութային, բնական հուշարձանները, ծառայություն մատուցող անձանց և արտադրողներին, խորհրդանշելով բնության և ընդհանուր ժառանգության միջոցով խաղաղության հաստատումն ու ամրապնդումը	Իրականացնել համատեղ բնապահպանական արշավներ և շաբաթօրյակներ Ապահովել առցանց քարտեզագրման և զբոսաշրջային ռեսուրսները ներկայացնելու, պատմություն պատմելու հարթակների առկայությունը Ներկայացնել համատեղ առաջարկներ, մշակել տարածաշրջանային զբոսաշրջային փաթեթներ Մշակել համատեղ մարկետինգային նյութեր և ցուցանակներ առնվազն երեք լեզվով Ապահովել սահմանամերձ բնակավայրերում խորհրդանշական միջոցառումների իրականացումը Ապահովել Հայաստանի Հանրապետության և հարևան երկրների սահմանամերձ բնակավայրերի ծառայություն մատուցող անձանց և արտադրողների փորձի փոխանակման միջոցառումների իրականացում Ապահովել խաղաղության և կայունության թեմաներով դասընթացների առկայությունը համայնքների համար Ապահովել համայնքային զբոսաշրջության կառավարման կարողությունների զարգացման աշխատարանների կազմակերպում Կազմակերպել	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության զբոսաշրջության կոմիտե	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության մարզպետների աշխատակազմեր Տեղական ինքնակառավարման մարմիններ (համաձայնությամբ)	2027-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ	-	-	-	-	-	-	Ֆինանսավորում չի պահանջում

		ճանաչողական այցեր բլոգերների, ճանաչում ունեցող անձանց, լրագրողների համար Ապահովել «Զբոսաշրջային խաչմերուկ»-ի փորձնական բացման միջոցառում, որին կմասնակցեն Հայաստանի Հանրապետության և հարևան երկրների նախարարները և մեդիայի ներկայացուցիչները										

2.3	**Խթանել զբոսաշրջության բնագավառում աջակցող գործարար և ձեռնարկատիրական միջավայրի ձևավորումը՝ ապահովելով հնարավոր լավագույն պայմաններ բիզնես սկսելու, գործունեություն ծավալելու և զարգանալու համար:**											
2.3.1	Ներդնել խթանման և աջակցության թիրախային համակարգեր զբոսաշրջության ոլորտում գործունեություն սկսող անձանց և փոքր և միջին ձեռնարկատիրության սուբյեկտների համար	Մշակել աջակցության ծրագրեր զբոսաշրջության ոլորտում գործունեություն իրականացնող անձանց համար Զբոսաշրջային կենտրոններում (կլաստերներում) ապահովել խորհրդատվական ծառայությունների առկայություն տնտեսավարողների համար Ապահովել ոլորտի փորձառու և սկսնակ գործարարներին միմյանց կապող մենթորական ծրագրերի առկայություն	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության զբոսաշրջության կոմիտե	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարություն	2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ							Ֆինանսավորում չի պահանջում
2.4	**Ներգրավել ներդրումներ, այդ թվում՝ օտարերկրյա՝ նպաստելով զբոսաշրջության ոլորտում՝ անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների ներգրավման միջոցով բիզնեսի ստեղծմանը կամ զարգացմանը:**											

2.4.1	Միջազգային ճանաչված ապրանքանիշերի հետ համագործակցության ապահովում	Միջազգային բրենդ հանդիսացող հյուրանոցային ծառայություն մատուցող անձանց ներկայացնել Հայաստանի զբոսաշրջային հնարավորությունների, բարենպաստ ներդրումային միջավայրը Ապահովել օտարերկրյա ներդրողների համար զբոսաշրջության ոլորտում ներդրումների գրավչության ներկայացումը Ապահովել միջազգային միջոցառումների անցկացում, որտեղ կարելի է հրավիրել միջազգային հայտնի բրենդներին որպես գործընկեր կամ հովանավոր Մշակել միջազգային PR արշավ՝ «Armenia: The Tourism Crossroads of the Caucasus» կարգախոսով Ապահովել միջազգային ապրանքանիշերի մուտքը Հայաստան Պետական աջակցություն միջազգային հայտնի ապրանքանիշերը ներմուծողներին, այդ թվում՝ պետական գույքի անհատույց տրամադրման միջոցով	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության զբոսաշրջության կոմիտե	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն Ներդրումների աջակցման կենտրոն	2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ	-	-	-	-	-	-	Ֆինանսավորում չի նախատեսվում

2.4.2	Ներդրողների իրազեկվածության և տեղեկատվության մատչելիության ապահովում	Ապահովել զբոսաշրջային ներդրումային համապարփակ հարթակի առկայություն Կազմակերպել տարածաշրջանային ներդրումային ֆորումներ զբոսաշրջային ներուժի բացահայտման ու պետություն-մասնավոր հատված համագործակցության ամրապնդման նպատակով	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարություն	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության զբոսաշրջության կոմիտե Հայաստանի Հանրապետության բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարություն Ներդրումների աջակցման կենտրոն	2028-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ	0	0	30,000	10,000	10,000	50,000	Հայաստանի Հանրապետությա ն պետական բյուջե,
2.5	**Ապահովել կազմակերպված զբոսաշրջության փաթեթներ առաջարկող զբոսաշրջային գործունեության սուբյեկտների կայունությունն ու աճը նպատակային շուկաներում:**											

2.5.1	Կազմակերպված զբոսաշրջության զարգացման նպատակով համապատասխան քաղաքականության մշակում և շուկաներին հասանելիության ապահովում	Ներկայացնել մասնավոր հատվածի, մասնավորապես՝ զբոսաշրջային գործունեության սուբյեկտների շահերը միջգերատեսչական քննարկումների ընթացքում Պարզեցնել նոր և գրավիչ շուկաների համար վիզաների ստացման քաղաքականությունը Մշակել զբոսաշրջային ծառայություն մատուցող անձանց օժանդակության ծրագրեր սեզոնային փոփոխություններին դիմակայելու նպատակով Կազմակերպել կամ ֆինանսավորել կարևոր զբոսաշրջային ցուցահանդեսներում (տարեկան առնվազն 5 ցուցահանդես՝ ներառյալ մասնագիտացված կրոնական, արկածային, գինու, հնագիտական և գաստրոնոմիական ցուցահանդեսներ) Հայաստանի ներկայացումը մեկ միասնական տաղավարի ներքո Կազմակերպել ճանաչողական այցեր կամ աջակցել ճանաչողական այցերի կազմակերպմանը օտարերկրյա լրագրողների, ճամփորդական բլոգերների, ինֆլուենսերների կամ զբոսաշրջության ոլորտին առնչություն ունեցող այլ անձանց համար Ապահովել փոխճանաչողական այցեր կամ աջակցել փոխճանաչողական այցերի կազմակերպմանը թիրախային շուկաներում (B2B road shows)	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության զբոսաշրջության կոմիտե	Հայաստանի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարարություն	2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ	200,000.0	300,000.0	400,000.0	500,000.0	600,000.0	2,000,000.0	Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե, վարկային միջոցներ

2.5.2	Զբոսաշրջային արդյունքի բարելավում և գործարար կապերի խթանում	Մշակել և հրատարակել զբոսաշրջային երթուղիներ, ինչպես նաև ազգային ուղեցույցներ զբոսաշրջային փաթեթների ձևավորման և բրենդավորման համար Կազմակերպել B2B աշխատաժողովներ և ցանցային միջոցառումներ՝ զբոսաշրջային ծառայություններ մատուցողներին (զբոսաշրջային գործունեության սուբյեկտներ, հյուրանոցային ծառայություն մատուցող անձին, զբոսավարներ և այլն) կապելու համար Մշակել B2B հարթակ՝ ներգրավելով մասնավոր հատվածը Ներդնել զբոաշրջային ծառայությունների՝ միջազգային ստանդարտներին համապատասխան որակավորման համակարգեր Ստեղծել որակի մշտադիտարկման և բարելավման համակարգեր			2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ							
2.5.3	Կարողությունների զարգացում, այդ թվում՝ թվային փոխակերպման ոլորտում	Զբոսաշրջության ոլորտի տնտեսավարողների աշխատողների համար ապահովել թվային գործիքների կիրառման վերաբերյալ վերապատրաստումների իրականացմանն ուղղված աշխատանքներ Շարունակական մասնագիտական զարգացման նպատակով աջակցել էլեկտրոնային ուսուցման հարթակների ստեղծմանն ուղղված նախաձեռնություններին Ապահովել թվային		Հայաստանի Հանրապետության բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարություն	2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ							

		մարկետինգի օժանդակությամբ միջազգային հարթակներում ներկայացվածություն										
3	**Միջազգային գրավչության ուղղություն. Ռազմավարական նպատակ 2. Հայաստանի՝ որպես գրավիչ զբոսաշրջային երկրի իմիջի բարձրացում համաշխարհային շուկայում**											

3.1	**Հայաստանի Հանրապետությունը դիրքավորել որպես գողտրիկ (boutique) զբոսաշրջային ուղղություն՝ զարգացնելով «Հայաստան՝ թաքնված ուղի» (“Armenia: The Hidden Track”) զբոսաշրջային բրենդը, որը շեշտադրում է երկրի մշակութային ժառանգության, բնության և ինքնատիպության եզակի համադրությունը, և այն խթանել համակողմանի միջազգային մարկետինգային արշավներով՝ ուղղված թիրաախային և ներուժ ունեցող շուկաները:**											
3.1.1	««Հայաստան՝ թաքնված ուղի» (“Armenia: The Hidden Track”) բրենդի ներքո զբոսաշրջության ազգային մարկետինգային ծրագիրը հաստատելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարի հրամանի ընդունում և իրականացում	Մշակել զբոսաշրջության բնագավառի մարկետինգային ծրագրի բովանդակությունը՝ առաջնորդվելով Հայաստանի՝ որպես գողտրիկ (boutique) զբոսաշրջային երկրի նկարագրի դիրքավորման գերակայությամբ Մշակել բրենդի ներկայացման չափորոշիչներ և մշտադիտարկման համակարգ Ստեղծել հայկական ինքնությունն արտացոլող հուշանվերներ՝ ներկայացնելով դրանք բրենդի ներքո Սոցիալական հարթակների, կայքերի և բրենդավորված բովանդակության միջոցով իրականացնել հայկական զբոսաշրջային արդյունքի	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության զբոսաշրջության կոմիտե		2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ	1,485,000.0	1,913,000.0	2,383,000.0	2,900,000.0	3,400,000.0	12,081,000.0	Հայաստանի Հանրապետությա ն պետական բյուջե

		թիրախավորված ներկայացման գործընթացներ										
3.1.2	Հայկական ժառանգությունը ներկայացնող բարձրակարգ բովանդակության մշակում՝ ստեղծելով հիմք նոր բրենդի մշակման աշխատանքների համար	Ստեղծել և խթանել Հայաստանի պատմությունը, մշակույթը, բնությունն ու ժառանգությունը ներկայացնող բարձրորակ մեդիա բովանդակություն, այդ թվում՝ - ապահովել հայկական զբոսաշրջային արդյունքը ներկայացնող բարձրորակ տեսանյութերի և թվային բովանդակության ստեղծումը, - ապահովել Հայաստանի պատմությունը, մշակույթը, հայ ժողովուրդը ներկայացնող մեդիա բովանդակության՝ ֆիլմերի, հեռուստանովելների, ինֆլուենսերների կերտած բովանդակության ստեղծումը, Մշակել համաշխարհային հարթակներում բովանդակության տարածման ծրագիր բարձր տեսանելիություն ապահովելու նպատակով Ապահովել համագործակցություն բովանդակություն ստեղծող		Հայաստանի Հանրապետության կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարարություն	2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ							

		ինֆլուենսերների հետ Ապահովել մեդիա արտադրության օժանդակ ծառայությունների հնարավորություն Խթանել գործող հայկական ապրանքանիշերը միջազգային շուկայում											

3.1.3	Մշակութային միջոցառումների իրականացմանն աջակցություն՝ առաջնորդվելով Հայաստանի՝ որպես գողտրիկ (boutique) զբոսաշրջային երկրի նկարագրի ներքո ներկայացվածությամբ	Բացահայտել և օժանդակել միջազգային գրավչություն ունեցող միջոցառումների զարգացմանը Ստեղծել կամ աջակցել նոր հայկական զբոսաշրջային արդյունքը և ինքնատիպությունը ներկայացնող միջոցառումների իրականացմանը Միջազգային հարթակների համար մշակել միջոցառումների խթանման ծրագիր Ամրապնդել մշակութային հաստատությունների և մշակույթի ներկայացուցիչների հետ համագործակցությունը Թվային մարկետինգի միջոցով նպաստել մշակութային զբոսաշրջության ուղիների զարգացմանը՝ քարտեզագրել և դասակարգել մշակութային բազմազանությանը և միջմշակութային երկխոսությանը ուղղված միջոցառումները (համերգներ, փառատոներ, միջազգային և հանրապետական այլ միջոցառումներ), խթանել Հայաստանի մշակույթի հանրահռչակումը:			2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ							

3.1.4	Հայաստանի՝ օտարերկրյա մեդիա հարթակներում, իմերսիվ փորձառություններում և ժամանցային հաղորդումներում ոչ ուղղակի ներկայացում	Ներգրավել միջազգային և ԱՊՀ երկրների ֆիլմարտադրող ընկերություններին՝ Հայաստանում նկարահանման նպատակով Ձեռք բերել պայմանավորվածություններ թիրախային շուկաների հայտնի հեռուստաշոուների կամ շոուարտադրողների հետ՝ իրենց կողմից ստեղծված հեռուստաարտադրանքի, այդ թվում՝ հեռուստանովելների դրվագները Հայաստանում նկարահանելու վերաբերյալ Խթանել Հայաստանի առաջմղումը համաշխարհային ճանաչում ունեցող սպորտային կամ այլ բրենդների գովազդային հոլովակների միջոցով (GoPro, Fisher, Dronne, North Face, Uniqlo և այլն) Զարգացնել համատեղ բրենդավորման (co-branding) և հովանավորության ռազմավարություններ միջազգային բրենդների հետ		Հայաստանի Հանրապետության կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարություն	2027-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ							

3.2	**Ամրապնդել ու ակտիվացնել Հայաստանի տեսանելիությունն ու գրավչությունը ինչպես առկա, այնպես էլ զարգացող միջազգային շուկաներում՝ կիրառելով շուկայի կայունացման (Market Penetration) և շուկայի ընդլայնման և զարգացման (Market Development) ռազմավարություններ: Դիվերսիֆիկացնել շուկաները՝ նվազեցնելով Ռուսաստանի շուկայից կախվածությունը:**											
3.2.1	Թիրախային շուկաների ռազմավարական զարգացում և դիվերսիֆիկացում՝ նվազեցնելով մեկ շուկայից կախվածությունը:	Կայունացնել Իրանի, Ռուսաստանի և Վրաստանի շուկաները, զարգացնել Արևմտյան Եվրոպայի, Ծոցի երկրների շուկաները Նպատակային ներգրավում. ստեղծել անհատական բովանդակություն և առաջարկ յուրաքանչյուր շուկայի համար Կազմակերպել ճանաչողական այցեր ինֆլուենսերների, լրագրողների, բլոգերների համար՝ ընդգրկելով տուրեր - հեռուստաընկերությունների g և տպագրական մեդիայից լրագրողների, - սոցիալական հարթակներում (հատկապես՝ Instagram հարթակում) 5 միլիոնից ավել հետևորդ ունեցող ինֆլուենսերների, - համաշխարհային ճանաչում ունեցող հայտնի անձանց համար:	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության զբոսաշրջության կոմիտե		2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ							

3.2.2	Թվային մարկետինգի արդյունավետ կառավարում և լսարանի ներգրավում	Թիրախային շուկաների համար իրականացնել որոնողական համակարգերի օպտիմալացման (SEO) և գովազդի (SEM) ռազմավարությունների ներդրման աշխատանքներ Մշակել թվային մարկետինգային արշավներ՝ հստակ և չափելի արդյունքներով Ստեղծել վերլուծության և օպտիմալացման հստակ համակարգ (performance analytics framework) Ուղղակի մարկետինգ. ստեղծել նպատակային խմբերի էլեկտրոնային հասցեների տվյալների բազա, կազմակերպել ամսական տեղեկագրերի տարածում՝ ներառելով սեզոնային առաջարկներ, միջոցառումներ և զբոսաշրջային նորություններ			2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ							
3.2.3	Թիրախային շուկաներում ստեղծագործական արշավների իրականացում	Թիրախային շուկաների մարդաշատ քաղաքային տարածքներում ապահովել pop-up ֆորմատով հայկական զբոսաշրջային արդյունքի կամ փորձառությունների ներկայացումը Ապահովել Հայաստանի տեսարժան վայրերը ներկայացնող ինտերակտիվ թվային ցուցադրությունները թիրախային շուկաների մեծ քաղաքների նշանակալի շինությունների վրա Կազմակերպել «ֆլեշ-մոբ» ոճի մշակութային ելույթներ՝ համեմված հայկական երաժշտությամբ և պարերով անսպասելի վայրերում Մշակել և խոշոր քաղաքներում ներկայացնել			2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ							

		«Թաքնված Հայաստան» թեմայով խաղեր՝ մասնակիցների համար նախատեսելով մրցանակներ, օրինակ՝ Հայաստան ճանապարհորդելու հնարավորություն, ավանդական հուշանվերներ և այլն										
3.2.4	Հայաստանի ներկայացում համաշխարհային մեդիա դաշտում	**Ներկայացվածություն հեղինակություն վայելող (Premium) մեդիա հարթակներում:** Դիրքավորել Հայաստանը միջազգային զբոսաշրջային և զանգվածային մեդիա հարթակներում (Travel and Leisure, Conde Nast, INSIDER, INSIDER Travel, PLAYGROUND, ATTN, UNILAD Adventure և այլն) Համագործակցել առաջատար զբոսաշրջային հարթակների, ճամփորդական բլոգերների և մեդիա գործընկերների հետ (NatGeo, Lonely Planet և այլն) **Զբոսաշրջային հարթակների ինտեգրում:** Հայաստանի և հայկական զբոսաշրջային արդյունքի խթանում միջազգային զբոսաշրջային հարթակներում (Aviasales, Momondo, Skyscanner, Booking.com, Airbnb, Lonely Planet, Kayak.com, Expedia, Viator և այլն)			2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ							

		Ներգրավել հայտնի հեռուստաընկերությունների, տպագրական և առցանց մամուլի, զբոսաշրջային հաղորդումների և հեռուստաընկերությունների մասնագիտացված լրագրողներին										
3.2.5	Մարկետինգային նյութերի ստեղծում և տարածում	Մշակել թվային և տպագիր մարկետինգային նյութեր՝ համապատասխանեցված յուրաքանչյուր շուկայի պահանջներին Թիրախային շուկաներում ստեղծել և կայունացնել մարկետինգային նյութերի տարածման ցանցեր Մշակել բովանդակության պարբերական թարմացման մեխանիզմ մարկետինգային նյութերի արդիականությունն ապահովելու նպատակով Ստեղծել բազմալեզու մարկետիգային նյութեր տարբեր մշակութային և լեզվական խմբերի համար Օպտիմալացնել նյութերը՝ ըստ տարածման նպատակի			2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ							

3.2.6	Ուղիղ կապերի զարգացում, հասանելիության ապահովում	Համագործակցել միջազգային ավիաընկերությունների հետ՝ ապահովելով թիրախային շուկաներից ուղիղ չվերթերի առկայությունը Նպաստել նոր շուկաներից դեպի Հայաստան իրականացվող չվերթերի քանակի ավելացմանը Մշակել միասնական մարկետինգային արշավներ ավիաընկերությունների և զբոսաշրջային օպերատորների հետ Բանակցել ավիաընկերությունների հետ զբոսաշրջային պասիվ սեզոնի ընթացքում չարտերային թռիչքների ապահովման և համապատասխան սուբսիդավորման մեխանիզմների ներդրման ուղղությամբ		Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական ավիացիայի կոմիտե	2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ								
3.2.7	Համագործակցություն մեծ ներուժ ունեցող շուկաների հետ	Իրականացնել հետազոտություններ մեծ ներուժ ունեցող շուկաների բացահայտման նպատակով Մշակել թիրախային ռազմավարական մոտեցումներ մեծ ներուժ ունեցող շուկաների համար			2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ								
3.3	**Խթանել ներքին զբոսաշրջությունը՝ կորոնավիրուսային համավարակից հետո ձևավորված հնարավորությունների կիրառմամբ:**												

3.3.1	Ներքին զբոսաշրջային ցուցահանդեսների և միջոցառումների իրականացման ապահովում	Իրականացնել «Բացահայտի՛ր քո հայրենիքը» խորագրով արշավ հայաստանյան լրագրողների, բլոգերների, ճանաչված և մեծ լսարան ունեցող հայտնի անձանց մասնակցությամբ Երևանում և մարզերի այլ քաղաքներում վահանակների միջոցով տեղադրել սեզոնային գովազդներ Հայաստանը և հայկական զբոսաշրջային արդյունքը ներկայացնող գովազդի տեղադրում հայկական առցանց հարթակներում Գովազդի տեղադրում Հայաստանի WiFi ցանցերում և թվային վահանակների տեղադրում հանրային տարածքներում Գովազդային արշավների իրականացում առցանց հավելվածների միջոցով (Yandex, GG և այլն)	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության զբոսաշրջության կոմիտե		2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ								
3.3.2	Հանգստի ծառայությունների գրավչության բարձրացում սոցիալական փաթեթի հանգստի ապահովման ծառայության և թիրախավորված խթանման միջոցառումների շնորհիվ	Զարգացնել ներքին զբոսաշրջիկների համար նախատեսված սոցիալական փաթեթի հանգստի ապահովման ծառայությունները Մշակել զբոսաշրջային պասիվ սեզոնի համար համապատասխան ռազմավարական մոտեցումներ Սահմանել ներքին զբոսաշրջության աճի չափման մեթոդաբանություն և գնահատման համակարգ			2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ								
3.4	**Ներգրավել հայկական սփյուռքը՝ որպես զբոսաշրջության դեսպաններ և պաշտպաններ:**												

3.4.1	Սփյուռքահայությանը նպատակաուղղված խթանման միջոցառումների իրականացում	Հայաստանը և հայկական զբոսաշրջային արդյունքը ներկայացնող գովազդի տեղադրում առցանց հարթակներում Օգտագործել Ազգային հեռուստաընկերությունների և ժամանցային-տեղեկատվական հոլովակների հնարավորությունները՝ որպես խթանման գործիք Արշավների իրականացում սփյուռքին հասանելի հարթակներում	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության զբոսաշրջության կոմիտե	Հայաստանի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարարություն	2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ							
3.5	**Խթանել միջազգային համագործակցությունը, տարածաշրջանային զբոսաշրջային համագործակցություններ:**											

3.5.1	Զբոսաշրջության ոլորտում արտաքին կապերի ամրապնդում և համագործակցության ապահովում միջազգային և տարածաշրջանային կազմակերպությունների հետ	Մշակել և ներկայացնել զոսաշրջության բնագավառում համագործակցության շրջանակում միջազգային համաձայնագրերի առաջարկներ Օտարերկրյա պետությունների արտաքին կապերի համար պատասխանատու գերատեսչությունների հետ՝ վերջիններիս կողմից Հայաստանի՝ որպես զբոսաշրջության համար անվտանգ և ապահով երկրի ներկայացմանն ուղղված պարբերական աշխատանքներ Երկկողմ համագործակցությունների շրջանակում զբոսաշրջության բնագավառի ներկայացուցիչների հետ աշխատանքային նիստերի, ֆորումների, համաժողովների կազմակերպում Հայաստանում Զբոսաշրջության բնագավառի միջազգային կազմակերպություններին անդամակցության առաջարկությունների ներկայացում Նոր միջազգային կազմակերպություններին անդամակցություն համապատասխան ընթացակարգի կազմակերպում Միջազգային և տարածաշրջանային կազմակերպությունների հետ համագործակցությամբ միջազգային միջոցառումների կազմակերպում Հայաստանում կամ	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության զբոսաշրջության կոմիտե	Հայաստանի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի աշխատակազմի Սփյուռքի գործերի գլխավոր հանձնակատարի գրասենյակ	2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ								

		Հայաստանի մասնակցության ապահովում նշված միջոցառումներին Միջազգային դոնոր կազմակերպությունների քարտեզագրում, դոնոր կազմակերպությունների հետ համագործակցության ակտիվացում										
4.	**Որակի ապահովման ուղղություն. Ռազմավարական նպատակ 3. բարելավել զբոսաշրջային ծառայությունները**											

4.1	**Դիվերսիֆիկացնել և զարգացնել ամբողջ տարվա համար, ինքնատիպ, փորձառնական զբոսաշրջային արդյունք (առկա արդյունքի հիման վրա զբոսաշրջային փաթեթների կազմում)՝ ներկայացնելով Հայաստանի մշակութային, գաստրոնոմիական և արկածային զբոսաշրջային ուղղությունների առկա ներուժը՝ նպաստելով սեզոնայնության նվազեցմանը և տարվա ընթացքում կայուն այցելությունների խթանմանը:**											
4.1.1	Զբոսաշրջային նոր թեմատիկ երթուղիների ձևավորում՝ կապելով միմյանց Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից հայտարարված զբոսաշրջային կենտրոնները կամ զբոսաշրջային գյուղերը	Մշակել զբոսաշրջային երթուղիներ, որոնք միմյանց կկապեն զբոսաշրջային գյուղերն ու զբոսաշրջային կենտրոնները Մշակել տեղեկատվական նշաններ և նյութեր Զբոսաշրջային թեմատիկ երթուղիների կառավարման և պահպանման համակարգի ձևավորում	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության զբոսաշրջության կոմիտե	Հայաստանի Հանրապետության մարզպետների աշխատակազմեր Տեղական ինքնակառավարման մամիններ (համաձայնությամբ)	2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ							

4.1.2	Ոչ ակտիվ սեզոնի համար զբոսաշրջային արդյունքի մշակում՝ առկա ենթակառուցվածքների հիման վրա	Խթանել առողջարանային և վերականգնողական զբոսաշրջությունը ձմեռային այցելավայրերում Մշակել կրոնական և ուխտագնացության երթուղիներ ամբողջ տարվա համար Մշակել էկո և գյուղական զբոսաշրջության փորձառությունների խթանման ծրագրերը հաստատելու մասին Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարի հրամանի նախագծեր՝ կապված սեզոնային գործընթացների հետ, օրինակ՝ խաղողի հավաքում, էկոլոգիական հավաստագրի ներդրման ապահովում և այլն Ապահովել պասիվ սեզոնի ընթացքում գաստրո առաջարկների առկայությունը, օրինակ՝ տարբեր փառատոների կազմակերպմանն աջակցությամբ Մշակել աջակցության մեխանիզմներ ձմեռային ամիսներին մշակութային հաստատությունների, զբոսաշրջային ռեսուրսներ պարունակող վայրերը շահագործող անձանց, ձմեռային ամիսներին մարզերում ծառայություն մատուցող զբոսաշրջային ծառայություն մատուցող անձանց համար Կիրառել թեմատիկ ուղղվածությամբ արշավներ թիրախային շուկաներում, օրինակ՝ «Ձմեռը Հայաստանում» արշավ Համագործակցել ինֆուենսերների, մեդիա	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության զբոսաշրջության կոմիտե		2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ							

		ներկայացուցիչների հետ՝ ներկայացնելով եզակի ձմեռային և գարնանային փործառություններ Ապահովել սեզոնային առանձնահատկությամբ զբոսաշրջային փաթեթների մշակումն ու խթանումը՝ համագործակցելով զբոսաշրջային օպերատորների հետ Մշակել մեխանիզմներ սեզոնի երկարաձգման համար											
4.1.3	«Բժշկական զբոսաշրջության զարգացման ծրագիրը հաստատելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարի և Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարի համատեղ հրամանի ընդունում և իրականացում «ՄԱՅՍ (MICE) զբոսաշրջության զարգացման ծրագիրը հաստատելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարի հրամանի ընդունում և իրականացում	Վերլուծել ենթակառուցվածքների բացերը և գնահատել ուղղությունների մրցունակությունը Մշակել ծրագրեր ներդրումների խթանման համար Համագործակցել միջազգային ՄԱՅՍ և բժշկական օպերատորների հետ Բացահայտել մեծ ներուժ ունեցող ծառայություններիը Ներդնել որակի ստանդարտների և սերտիֆիկացման համակարգեր Ապահովել զբոսաշրջիկների կյանքի և առողջության պահպանման երաշխիքների ամրապնդմանն ուղղված միջոցառումներ, այդ թվում՝ նախատեսելով հնարավորություններ՝ ուղղված հայաստանյան բժշկական կենտրոնների և թիրախային երկրների ապահովագրական ընկերությունների համագործակցությանը	Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության զբոսաշրջության կոմիտե	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարություն Ներդրումների աջակցման կենտրոն	2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ								

4.2	**Բարելավել զբոսաշրջային ծառայությունների որակը, ենթակառուցվածքները և թվային հնարավորությունները՝ արհեստական բանականության ներդրմամբ:**											
4.2.1	Զբոսաշրջային ծառայություն մատուցող անձանց էլեկտրոնային գրանցամատյանի ներդրում, զբոսաշրջային ծառայություն մատուցող անձանց գործունեության կարգավորում և բարելավում	Զբոսաշրջային ծառայություններ մատուցող անձանց նկատմամբ պահանջների և չափորոշիչների սահմանում, այդ թվում՝ ուղղված անվտանգ զբոսաշրջային ծառայությունների ապահովմանը Զբոսաշրջային ծառայություն մատուցող անձանց որակավորման ընթացակարգերի, կարգերի, պահանջների մշակում և հաստատում Զբոսաշրջային փորձառությունների որակավորման համակարգի ներդրում Զբոսաշրջային ծառայություն մատուցող անձանց միավորումների հետ համագործակցության ակտիվացում, այդ թվում՝ զբոսաշրջության բնագավառում որակավորման գործընթացին մասնակցության կամ իրականացման, մարդկային ռեսուրսների զարգացմանն ուղղված միջոցառումների իրականացման հնարավորության ընձեռնմամբ Բարեփոխել զբոսաշրջային ուղևորափոխադրումների, ավտոտրանսպորտային	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության զբոսաշրջության կոմիտե		2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ	-	-	-	-	-	-	Ֆինանսավորում չի նախատեսվում

		միջոցի վարձույթի ծառայությունների որակը՝ նախատեսելով համապատասխան օրենսդրական փոփոխություններ՝ նշված ծառայություն մատուցող անձանց գործունեության կարգավորմանն ուղղված Իրականացնել օրենսդրական բարեփոխումներ, որոնց արդյունքում զբոսաշրջիկներին ծառայություն մատուցող օրավարձով բնակարաններ և տներ շահագործող անձանց գործունեությունը ևս կկարգավորվի											

4.2.2	Հայաստանի Հանրապետության պատմամշակութային, բնական և այլ զբոսաշրջային գրավչության վայրերում Հայաստանը և հայկական զբոսաշրջային արդյունքը ներկայացնող առնվազն 3 լեզվով աուդիոգիդերի ստեղծում	Առնվազն երեք լեզվով համապատասխան մեթոդական ուղեցույցների, զբոսաշրջային գրավչության վայրերի վերաբերյալ տեղեկատվական նյութերի մշակում. Պետական շահագրգիռ մարմինների հետ համագործակցությամբ աուդիոգիդերի՝ պատմամշակութային, բնական և այլ զբոսաշրջային գրավչության վայրերում ապահովման հնարավոր տարբերակների մշակում՝ համապատասխան QR կոդերի կամ հավելվածների ստեղծման միջոցով:	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության զբոսաշրջության կոմիտե	Հայաստանի Հանրապետության կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության շրջակա միջավայրի նախարարություն	2027-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ	10,000	50,000	50,000	50,000	50,000	210,000	Հայաստանի Հանրապետությա ն պետական բյուջե

4.2.3	**Քաղաքային և գյուղական ենթակառուցվածքների արդիականացում՝ հաշվի առնելով ներառականության և ենթակառուցվածքների հասանելիության կարևորությունը**	Կազմակերպել մրցույթ որակավորված զբոսաշրջային կենտրոն կառավարող կազմակերպություններից մեկ մարզային կամ տեղական մակարդակով զբոսաշրջային կենտրոն կառավարող կազմակերպության (DMO) ընտրության համար Յուրաքանչյուր զբոսաշրջային կլաստերում առկա զբոսաշրջային բնական և մշակութային ռեսուրսների պահպանություն, պաշտպանություն և վերականգնում Թանգարանների, զբոսաշրջային գրավչության վայրերի կառուցում կամ վերականգնում Զբոսաշրջիկների առաջնային կարիքների բավարարման նպատակով նվազագույն ծառայությունների բարելավում, սանիտարական հանգույցներով ապահովում, ըստ անհրաժեշտության, արկածային զբոսաշրջիկների անվտանգության ապահովման հանգույցների ձևավորում, փոքր և միջին ձեռնարկատիրությունների, գենդերային հավասարությանը ուղղված կրթական ծրագրեր և դրամաշնորհային օգնության ծրագրեր Ապահովել տրանսպորտային ենթակառուցվածքների և	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության զբոսաշրջության կոմիտե	Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքներ ի նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության շրջակա միջավայրի նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության կրթության գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության մարզպետների աշխատակազմեր Տեղական ինքնակառավարման մարմիններ (համաձայնությամբ)	2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ	2,800,000	8,100,000	21,500,000	6,700,000	7,000,000	46,100,000	Հայաստանի Հանրապետությա ն պետական բյուջե, վարկային միջոցներ

		երթուղիների զարգացմանն ուղղված միջոցառումներ Ապահովել նավիգացիոն և տեղեկատվական համակարգերի ներդրմանն ուղղված միջոցառումների իրականացում Ջրամատակարարման համակարգի բարելավում, փողոցների բարեկարգում, լուսավորում, հեծանվաուղիների գծանշում, քաղաքների, գյուղերի կենտրոնական մասերի, կանաչապատ տարածքների բարելավում, ըստ անհրաժեշտության, միանման տանիքներով թաղամասերի ձևավորում, աղբամանների տեղադրում և սպասարկում, համայնքների կողմից սանիտարական հանգույցների տեղադրում և սպասարկման կազմակերպում/կլաստերնե րում և դրանցից դուրս գտնվող զբոսաշրջային վայրերի հարակից տարածքներում/ Զբոսաշրջային կլաստերի՝ արտաքին շուկաներին հասանելիության բարձրացում, տեղաշարժման հնարավորությունների նոր ձևերի ներկայացում, զբոսաշրջային գրավչությունների միջև կապի ապահովում, տնտեսավարողների միջև համագործակցության կապերի ակտիվացում, զբոսաշրջային գրավչության աճին նպաստող մարկետինգային ծրագրերի իրականացում Բրենդինգի, շուկայավարման և խթանման գործողություններ											

		զբոսաշրջության արժեքային շղթայում Ընտրված վարչատարածքային միավորներում կամ բնակավայրերում փառատոնային կամ այլ նմանատիպ միջոցառումների համար նախատեսված տարածքների առանձնացում, որտեղ, անհրաժեշտության դեպքում, համապատասխան օրենսդրական փոփոխությունների արդյունքում չեն լինի ժամային սահմանափակումներ բարձր ձայնի կամ աղմուկի համար Դեպի զբոսաշրջության գրավչության վայրեր տանող ճանապարհներին զբոսաշրջային միջազգային չափանիշներին համապատասխան ուղղորդիչ նշանների, տեղեկատվական վահանակների տեղադրում, այդ թվում՝											
4.2.3.1	Արենի	Ճանապարհային և փողոցների ցանցի վերականգնում՝ քաղաքային շարժունակության, հիմնական տեսարժան վայրերի և զբոսաշրջային գրավչությունների հասանելիությունը բարելավելու համար Արշավային արահետների ցանցերի ստեղծում և ճամբարային նոր վայրերի հիմնում՝ բնահեն զբոսաշրջության գործունեությունը հեշտացնելու համար Թանգարանների և մշակութային կենտրոնների											

		հիմնում կամ վերականգնում Գինու թեմատիկայով զբոսաշրջային արդյունքների ձևավորում											
4.2.3.2	Դիլիջան	Ներքաղաքային կապի բարելավում և ճանապարհային ենթակառուցվածքի վերականգնում Աղստև գետի աղտոտման նվազեցում և հեղեղման ռիսկի մեղմում՝ հենապատերի ամրացում կամ բարձրացում, բնահեն լուծումներ գետափնյա մասերի վերականգնման համար՝ նորից տնկելով տեղի բուսականությունը և բարելավելով դրենաժի համակարգերը և հետիոտնային կամուրջների կառուցումը՝ Դիլիջան քաղաքի հարակից զբոսայգու հասանելիությունը բարելավելու համար Ճոպանուղու կառուցում՝ Դիլիջան քաղաքի կենտրոնը կապելով Թախտա թաղամասի հետ՝ խցանումները նվազեցնելու համար, միաժամանակ բարելավելով կապը և հասանելիությունը քաղաքում Փողոցների հարդարում և հետիոտնային գոտիների և զբոսաշրջային երթուղիների											

		ստեղծում Հանրային և կանաչ տարածքների ընդլայնում Թանգարանների և մշակութային կենտրոնների հիմնում կամ վերականգնում											

4.2.3.3	Գորիս	Ժառանգության կենտրոնի վերանորոգում, տների և ճակատային մասերի վերականգնում, պատմամշակութային վայրերի վերակառուցում և մշակութային միջավայրի պաշտպանություն Շրջակա բնակավայրերի համախմբում միասնական բրենդի ներքո, թեմատիկ գրավչություններով և արշավային արահետներով, որոնք մարզի պատմական և բնական տեսարժան վայրերը կապում են միմյանց Քարանձավային բնակավայրերի տարածքներում զբոսաշրջային արդյունքների ձևավորում Քայլարշավային ցանցի ձևավորում Վարարակն գետի հունի մաքրում											
4.2.3.4	Գյումրի	Գյումրու շուկայի վերականգնում՝ տարածքի նպատակային նշանակության փոփոփոխություն, շուկայի մշակութային ժառանգության պահպանություն, զբոսաշրջիկների համար նոր փորձառության և ուղղության ստեղծում Արհեստավորների դպրոցի ստեղծում՝ ավանդական հայկական արհեստների պահպանության և աշխուժացման համար՝ հատուկ ուշադրություն դարձնելով Գյումրիին բնորոշ արվեստներին և արհեստներին, միաժամանակ խթանելով նորարարությունն ու ինքնաբավ բիզնես մոդելները											

		Պատմամշակութային վայրերի հարակից փողոցների վերակառուցում և վերականգնում Դաշտադեմ ամրոցի ամրակայում, թանգարանի, փորձառությունների տաղավարների կառուցում										
4.2.3.5	Ջերմուկ	Ըմպելասրահի և հարակից ենթակառուցվածքի վերականգնում Ջերմուկի ջրվեժ տանող ճանապարհի և արահետների վերականգնում, կամրջի, մայթերի կառուցում և զբոսաշրջիկների համար ընդհանուր հարմարավետության բարելավում Ճոպանուղուն մոտեցող ճանապարհի հիմնանորոգում, հարկից զբոսաշրջային ենթակառուցվածքների ստեղծում և/կամ բարելավում, քաղաքային այգու բարեկարգման աշխատանքներ Ջերմուկի դիրքավորում որպես միջազգային առողջարանային ուղղություն, միջազգային շուկայում ներկայացվելու և խթանման արշավներ										

4.2.3.6	Եղեգիս	Ճանապարհների, հետիոտնային և զբոսաշրջային արժեշղթաների ենթակառուցվածքի բարեկարգում, վերականգնում ու պահպանություն Հայաստանի հարուստ ժառանգությունն ու ավանդույթները ընդգծող մշակութային միջոցառումների, փառատոների և ցուցահանդեսների խթանմանն ուղղված նախաձեռնություններին աջակցում Քայլարշավային արահետների ձևավորում Պատմամշակութային վայրերի վերականգնում և հարակից տարածքների բարեկարգում Եղեգիսի կիրճի հանրային ենթակառուցվածքների ցանցերի հիմնանորոգում Գյուղերի ներուժին համապատասխան զբոսաշրջային փորձառությունների և ենթակառուցվածքների ձևավորում											
4.2.3.7	Դվին	Դվինի հնագիտական վայրի զբոսաշրջային ենթակառուցվածքների բարելավում (մուտքային ենթակառուցվածքներ, ներքին և առաջնահերթ ճանապարհներ, փողոցների լուսավորություն, ցուցանակներով կահավորում) Թանգարանի շենքի և հնագետների հանգրվանի կառուցում											

4.2.4	Անհատական ուղևորների համար նախատեսված ենթակառուցվածքներ	Մշակել ուղղորդիչ նշաններ և ճանապարհորդական քարտեզներ՝ QR կոդերով և աուդիոգիդերով Բարելավել Wifi և բջջային ինտերնետի հասանելիությունը զբոսաշրջային գրավչության վայրերում Աջակցել զբոսաշրջիկներին հարմարեցված հանգույցների գործունեությանը, ինչպես օրինակ՝ զբոսաշրջային տեղեկատվական կենտրոնների, վարձով տրվող հեծանիվների և այլ գործունեություններին **Բարելավել հանրային տրանսպորտի ցանցը՝ ապահովելով ճանապարհորդների հարմարավետ և արդյունավետ տեղաշարժը և հանրային տրանսպորտի երթուղիների առնվազն անգլերենով թարգմանությունը** **Դեպի «Զվարթնոց» օդանավակայան տանող ճանապարհի բարեկարգում, հարդարում** Համագործակցել առցանց ամրագրման համակարգեր սպասարկող կազմակերպությունների հետ՝ ապահովելով ծառայությունների հասանելիություն, վստահելիություն և անվտանգություն Համագործակցել համաշխարհային ճանաչողություն ունեցող հարթակների հետ (Airbnb										

		Experiences, GetYourGuide, Culture Trip), որոնք կարող են խթանել անհատական զբոսաշրջիկներին ծառայություններ մատուցող անձանց գործունեությունը Իրականացնել SEO արշավներ թիրախային երկրներում համապատասխան լեզուներով Խթանել նորաոճ հյուրատների, էկո-լոջերի և բուտիկ հյուրանոցների զարգացումը Աջակցել հյուրընկալներին անհատական զբոսաշրջիկներին պատշաճ ընդունելության հարցում՝ թվային հաղորդակցություն, անհատականացում, կարծիքների կառավարում Ապահովել Արաբական Միացյալ Էմիրություններից, Ֆրանսիայից, Գերմանիայից, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներից, Մեծ Բրիտանիայից, Գերմանիայից բլոգերների, թվային, հեռահար աշխատողների, սոցիալական հարթակներում հայտնի անձանց հետ համագործակցություն										

4.3	**Խթանել պատասխանատու զբոսաշրջության սկզբունքները և կայուն զբոսաշրջությունը՝ կենտրոնանալով բնապահպանական և մշակութային արժեքների գիտակցված օգտագործման վրա՝ ապահովելով կայուն զարգացում և օգուտներ համայնքների ու այցելուների համար:**												
4.3.1	Զբոսաշրջության բնագավառում գործունեություն իրականացնող անձանց համար աջակցության ապահովում՝ կայունության սերտիֆիկատների և որակի չափանիշներին համապատասխանելու նպատակով	Իրականացնել արշավներ, կազմակերպել վերապատրաստումներ և հատկացնել դրամաշնորհներ՝ խթանելով կանաչ և կայուն բիզնես մոդելները Բարձրացնել իրազեկվածությունը՝ իրականացնելով արշավներ մաքրության պահպանման, աղբի տեսակավորման, պլաստիկի նվազեցման, ինչպես նաև էկո պիտակների ներդրման վերաբերյալ զբոսաշրջության կենտրոններում:	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության զբոսաշրջության կոմիտե	Հայաստանի Հանրապետության կրթության գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	150,000	Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե
4.3.2	Հասանելի զբոսաշրջության նախաձեռնություններին աջակցության տրամադրում՝ խթանելով ներառականությունը	Մշակել հասանելի և ներառական զբոսաշրջության ստանդարտներ ենթակառուցվածքների և ծառայությունների համար											

4.4	**Հայաստանի մշակութային և պատմական հուշարձաններում կամ դրանց հարակից տարածքներում ձևավորել կայուն առևտրային հնարավորություններ՝ զարգացնելով եկամտաբեր և կայուն տնտեսական գործունեությունը Հայաստանի մշակութային ժառանգության օբյեկտներում՝ բարձրացնելու այցելուների թիվը, ապահովելու պահպանման ֆինանսավորում և խորացնելու հանրության գիտակցումը այդ վայրերի արժեքի վերաբերյալ:**													

4.4.1	Եկամտաբեր կոնցեսիոն ծրագրերի մշակման ապահովում	Մշակել և ներդնել կոնսեցիոն ծրագրեր կամ ռազմավարական մոտեցումներ, որոնք հնարավորություն կտան զբոսաշրջային կենտրոն կառավարող կազմակերպություններին (DMO) կոնսեցիոն կառավարման գործառույթներ՝ հիմնվելով մշակութային ժառանգության պահպանման և այցելուների կառավարման հստակ չափանիշների վրա Սահմանել կոնսեցիոն իրավունքների ենթակա գործունեության շրջանակը՝ առաջնորդվելով զբոսաշրջային ռեսուրս պարունակող վայրի պահպանման պահանջներով Ձևավորել եկամտի վերաբաշխման մոդել, ըստ որի՝ կոնցեսիոն վճարների մի մասը կուղղվի զբոսաշրջային ռեսուրս պարունակող վայրի պահպանման և տեղական համայնքների զարգացման ծրագրերին Մեկնարկել թափանցիկ մրցութային գործընթացներ՝ ուղղված այն առևտրային կառույցների ներգրավմանը, որոնք հետաքրքրված են զբոսաշրջային ծառայությունների (սրճարաններ, նվերների խանութներ և այլն) մատուցմամբ զբոսաշրջային ռեսուրս պարունակող վայրերի հարևանությամբ Ապահովել եկամուտ ստեղծող նոր փորձառությունների՝ գիշերային ինտերակտիվ տուրերի, պատմական տեսարանների	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության զբոսաշրջության կոմիտե	Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքներ ի նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության շրջակա միջավայրի նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության մարզպետների աշխատակազմեր Տեղական ինքնակառավարման մարմիններ (համաձայնությամբ)	2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ	90,000	100,000	100,000	130,000	130,000	550,000	Հայաստանի Հանրապետությա ն պետական բյուջե, վարկային միջոցներ

		վերարտադրության կամ տեղական բանավոր մշակույթի ներկայացումների ստեղծումը Ապահովել զբոսաշրջային փաթեթների մշակումը, որոնք համատեղում են զբոսաշրջային ռեսուրս պարունակող վայր այցելությունը՝ տեղական սննդի, գինու, արհեստների կամ մշակութային միջոցառումների հետ՝ խթանելով զբոսաշրջիկների երկարատև մնալը և ծախսերի ավելացումը: Ապահովել տեղական արտադրանքի վաճառք իրականացնելու հնարավորություն տարածքների ներսում կամ դրանց անմիջական հարևանությամբ հատուկ նշանակված գոտիներում:										
4.4.2	Տեղական կառավարման կարողությունների բարելավում և համագործակցության ընդլայնում	Ապահովել Զբոսաշրջային կենտրոն կառավարող կազմակերպությունների (DMO) աշխատակիցների վերապատրաստում կոնցեսիոն կառավարման, այցելուների հոսքի կառավարման և կայուն զբոսաշրջության թեմաներով Մշակել թվային մոնիթորինգի գործիքներ՝ այցելությունների քանակը, այցելուների բավարարվածությունն ու տարածքների վրա ազդեցությունը գնահատելու համար Մշակել ներդրումային ուղեցույցներ կայուն ենթակառուցվածքների ապահովման համար Ապահովել տեխնիկական աջակցություն տեղի ձեռնարկատերերին՝										

		զբոսաշրջային ռեսուրս պարունակող վայրերում բիզնես նախաձեռնություններ ներկայացնելու և գործարկելու համար Խթանել պետություն-մասնավոր հատված համագործակցությունը												
4.5	**Դիրքավորել Հայաստանը որպես բարձրորակ զբոսաշրջային ծառայություններ առաջարկող երկիր՝ աջակցելով Հայաստանի՝ որպես բարձր որակի զբոսաշրջային ծառայություններ առաջարկող երկրի ճանաչելիությանը և խթանել զբոսաշրջության բնագավառի ինստիտուցիոնալ զարգացումը՝ ապահովելով համակարգված և երկարաժամկետ աճ:**													

4.5.1	Զբոսաշրջության բնագավառում միջազգային ստանդարտներին համապատասխան որակավորման համակարգի ներդրում	Մշակել զբոսաշրջային ծառայություն մատուցող անձանց որակավորման ընթացակարգեր, կարգեր, պահանջներ Ներդնել զբոսաշրջային փորձառությունների որակավորման համակարգ Ակտիվացնել զբոսաշրջային ծառայություն մատուցող անձանց միավորումների հետ համագործակցությունը, այդ թվում՝ զբոսաշրջության բնագավառում որակավորման գործընթացին մասնակցության կամ իրականացման, մարդկային ռեսուրսների զարգացմանն ուղղված միջոցառումների իրականացման հնարավորության ընձեռնմամբ Սահմանել մշտադիտարկման և վերահսկողական մեխանիզմներ Ներդնել կայուն, պատասխանատու և «կանաչ» չափանիշներ, ապահով ներառական զբոսաշրջային առաջարկների ձևավորումը սահմանափակ կարողություններով անձանց համար	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության զբոսաշրջության կոմիտե	Վարչապետի աշխատակազմի տեսչական մարմինների աշխատանքների համակարգման գրասենյակ Հայաստանի Հանրապետության կրթության գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքներ ի նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության շրջակա միջավայրի նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության	2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ	-	-	-	-	-	-	Ֆինանսավորում չի պահանջում

4.5.2	Կառավարման և վերահսկողության արդյունավետության ապահովում՝ շահագրգիռ մարմինների՝ նախարարությունների, տեսչական մարմինների, մարզպետների աշխատակազմերի և տեղական ինքնակառավարման մարմինների համագործակցության միջոցով	Ապահովել պարբերական աշխատանքներ Հայաստանի Հանրապետության պետական մարմինների հետ, ըստ իրենց լիազորությունների, սույն գործողությունների ծրագրով և նշված պետական մարմինների գործառույթներով նախատեսված միջոցառումների իրականացման ուղղությամբ, ներառյալ՝ միջոցառումների պլանավորում, հաշվետվությունների հավաքագրում և ամփոփում, խնդիրների վերլուծություն, դրանց լուծման առաջարկների մշակում և իրականացում Զբոսաշրջության ոլորտում վերահսկողության իրավական հիմքերի վերանայում		նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության ներքին գործերի նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության վիճակագրական կոմիտե Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության կոմիտե Տեղական ինքնակառավարման մարմիններ (համաձայնությամբ)								
5	**Սոցիալական ուղղություն. Ռազմավարական նպատակ 4. ձևավորել հաստատուն զբոսաշրջության ոլորտ**											

5.1	Զարգացնել մարդկային կապիտալը՝ նպատակային մասնագիտական կրթության միջազգային համագործակցության և միջազգային ստանդարտներին համապատասխան որակավորման համակարգերի ներդրման միջոցով: Նպաստել մասնագիտական հմտությունների զարգացմանը՝ ապահովելով ոլորտում աշխատողների պատրաստվածությունը, միջազգային փորձի ներգրավումը և որակավորման բարձր չափանիշների ներդրումը:											

5.1.1	Զբոսաշրջության բնագավառում պետական քաղաքականություն մշակող և իրականացնող մարմնի՝ Զբոսաշրջության կոմիտեի աշխատուժի հզորացում	Ապահովել Զբոսաշրջության պետական քաղաքականության պատշաճ մշակումն ու իրականացումը. Զբոսաշրջության կոմիտեի հաստիքների քանակի ավելացում՝ հաշվի առնելով գործառույթների բազմաշերտությունն ու ծավալը՝ կապված զբոսաշրջային ծառայություն մատուցող անձանց վերաբերյալ էլեկտրոնային գրանցամատյանի ներդրման, որակավորման նոր համակարգի ներդրման (զբոսավարների, ուղեկցորդների, զբոսաշրջային ավտոբուսների, զբոսաշրջային կենտրոն կառավարող կազմակերպությունների պարտադիր և զբոսաշրջային տեղեկատվական կենտրոնների, զբոսաշրջային փորձառությունների, հյուրանոցային տնտեսության օբյեկտների կամավոր որակավորման գործառույթների իրականացման), զբոսաշրջային ծառայություն մատուցող անձանց գործունեության գնահատման պատշաճ իրականացման, միջազգային համագործակցության ակտիվացման, մարկետինգային միջոցառումների իրականացման, ներդրումների ներգրավմանն ուղղված, զբոսաշրջային կենտրոն կառավարող կազմակերպությունների արդյունավետ համակարգմանն ուղղված և այլ գործառույթների հետ	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության զբոսաշրջության կոմիտե	-	2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ	203,000	237,000	242,000	247,000	252,000	1,181,000	Հայաստանի Հանրապետությա ն պետական բյուջե

		Ապահովել Զբոսաշրջության կոմիտեի աշխատակիցների շարունակական վերապատրաստումներն ու կատարելագործումը										

5.1.2	Ապահովել որակավորված զբոսաշրջային կենտրոն կառավարող կազմակերպությունների (DMO) գործունեությունը մարզային կամ տեղական մակարդակում	Մշակել և ներդնել զբոսաշրջային կենտրոն կառավարող կազմակերպությունների արդյունավետ որակավորման և ընտրության համակարգեր՝ սահմանելով հստակ գործառույթներ, ֆինանսավորման մեխանիզմներ և իրավասություններ Մշակել զբոսաշրջային կենտրոն կառավարող կազմակերպությունների աշխատակիցների համար մասնագիտական որակավորման ստանդարտներ և վերապատրաստման ծրագրեր՝ միջազգային ընդունված փորձին համապատասխան Ներդնել զբոսաշրջային կենտրոն կառավարող կազմակերպությունների արդյունավետության գնահատման և հաշվետվողականության ապահովման մշտադիտարկման և վերլուծության համակարգ Ապահովել համայնքների ներկայացուցիչների, փոքր և միջին ձեռնարկատիրության սուբյեկտների աշխատակիցների համար վերապատրաստման դասընթացների իրականացում Ապահովել դրամաշնորհների կամ սուբսիդավորման միջոցով ինքնատիպ զբոսաշրջային արդյունքի և ծառայությունների զարգացումը Ընդլայնել զբոսաշրջային կենտրոն կառավարող	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության զբոսաշրջության կոմիտե	Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքներ ի նախարարություն		75,000	76,000	76,000	76000	76000	379,000	Հայաստանի Հանրապետությա ն պետական բյուջե, վարկային միջոցներ

		կազմակերպությունների կարողությունները՝ խթանելով կայուն զբոսաշրջության զարգացումը տարածաշրջաններում Ապահովել միջգերատեսչական համագործակցություն, մասնավորապես զբոսաշրջության, շրջակա միջավայրի, մշակույթի և ենթակառուցվածքների ոլորտներում Զբոսաշրջային կենտրոն կառավարող կազմակերպությունների ֆինանսական կայունության ապահովման մեխանիզմի ներդրում										
5.1.3	Մասնագիտացված վերապատրաստման դասընթացների, միջին մասնագիտական կրթական ծրագրերի, վերապատրաստման ծրագրերի և իրազեկման քարոզարշավներ իրականացման ապահովում	Մշակել զբոսաշրջության ոլորտում մասնագիտական կրթական ծրագրեր կամ աջակցել այդ ծրագրերի իրականացմանը Ապահովել վերապատրաստման ծրագրեր աշխատուժի զարգացման համար Ապահովել մասնագիտացված վերապատրաստման դասընթացների իրականացում հաշմանդամություն ունեցող անձանց զբոսաշրջային ծառայություններ մատուցող անձանց աշխատակիցների համար Իրականացնել իրազեկման արշավներ զբոսաշրջության ոլորտում կարիերայի հնարավորությունների և կամավորական գործունեության ակտիվացման վերաբերյալ Ապահովել տեղական ինքնակառավարման մարմինների	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության զբոսաշրջության կոմիտե	Հայաստանի Հանրապետության մարզպետների աշխատակազմեր Տեղական ինքնակառավարման մարմիններ (համաձայնությամբ)		50,000	70,000	100,000	120,000	150,000	490,000	Հայաստանի Հանրապետությա ն պետական բյուջե, վարկային միջոցներ

		կարողությունների զարգացումը Հյուրանոցային, ռեստորանային և հանրային սննդի (HoReCa) ուղղությամբ ուսուցման և զբոսաշրջային զարգացման ծրագրերի ապահովում՝ հմտությունների բացը լրացնելու համար /այդ թվում՝ զբոսաշրջային կենտրոններում/											
5.1.4	Միջազգային կրթական հաստատությունների հետ համագործակցության ապահովում՝ գիտելիքների փոխանակման, սերտիֆիկացման և որակավորման համակարգերի զարգացման նպատակով	Բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների, այդ թվում՝ միջազգային բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների՝ զբոսաշրջության բնագավառի կրթական ծրագրերի շրջանակում փորձի փոխանակում Միջազգային որակավորում ապահովող սերտիֆիկացման համակարգի ներդրում		Հայաստանի Հանրապետության կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն									

5.2	**Ամրապնդել անվտանգությունը, ճկունությունն ու ռիսկերի կառավարման պատրաստվածությունը՝ համապարփակ ճգնաժամային կառավարման, կլիմայական փոփոխություններին հարմարեցված ենթակառուցվածքների և զբոսաշրջիկների պաշտպանության համակարգերի միջոցով:**											

5.2.1	«Զբոսաշրջության ոլորտում ճգնաժամային և ռիսկերի կառավարման ծրագրեր հաստատելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարի հրամանի ընդունում	Մշակել զբոսաշրջության ոլորտում ռիսկերի գնահատման և կառավարման մեխանիզմներ, այդ թվում՝ ռիսկերի գնահատման ծրագիր զբոսաշրջության մեջ՝ տեսակավորելով ռիսկերը և սահմանելով գործառույթները. Մշակել ճգնաժամային կառավարման գործողությունների և ճգնաժամային արձագանքման ծրագիր, որում կարող են ներառվել հետևյալ գործողությունների նկարագրությունները՝ - Ինչ անել, եթե զբոսաշրջիկը կորել է, - Արտակարգ կապի ուղիներ՝ զբոսաշրջիկների, ուղեցույցների, շահագրգիռ մարմինների միջև, - Արտակարգ իրավիճակների հանձնարարականներ զբոսաշրջիկներին (բազմալեզու տարբերակով), - Հյուրանոցների տարհանման պլաններ, - Զբոսաշրջիկների տեղեկացումներ բնական աղետների դեպքում, - Զբոսավարների պատրաստվածություն վտանգի դեպքում. Ներդնել համագործակցության մեխանիզմներ արտակարգ իրավիճակների կառավարման ոլորտում պատասխանատու պետական մարմնի հետ. Մշակել աշխատանքների և գործընթացների շարունակականության պլան, որը կարող է ներառել հետևյալ տեղեկատվությունը՝ - Հաճախորդների հետ կապի պահպանում համաճարակի կամ փակ սահմանների պայմաններում,	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության զբոսաշրջության կոմիտե	Հայաստանի Հանրապետության շրջակա միջավայրի նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության ներքին գործերի նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարություն	2026 թվական Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ							Ֆինանսավորում չի նախատեսվում

		- Չվերթերի չեղարկման դեպքում հաճախորդների վերադարձի ապահովում, - Հեռավար կամ սահմանափակ ռեսուրսներով աշխատանքի շարունակություն.										
5.2.2	Զբոսաշրջության ոլորտում սպառողների իրավունքների պաշտպանության համակարգերի ներդրում	Մշակել զբոսաշրջության բնագավառում անվտանգության ստանդարտներ և ուղեցույցներ Մշակել զբոսաշրջիկների պաշտպանության և աջակցման համակարգեր Մշակել ճգնաժամային իրավիճակներում հաղորդակցության ուղեցույցներ			2026-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ							

5.2.3	Կլիմայական փոփոխություններին հարմարեցված զբոսաշրջային ենթակառուցվածքների բարելավմանն ուղղված ուղեցույցի մշակում	Իրականացնել զբոսաշրջային այցելավայրերում կլիմայական խոցելիության գնահատում համապատասխան տեղեկատվության հավաքագրման, վերլուծության, կլիմայական ռիսկերի վերլուծության և այլ մեթոդաբանական մոտեցումներով, ինչպես նաև դաշտային ուսումնասիրությունների, հարցազրույթների, կլիմայի ռիսկերի կառավարման և այլ մեխանիզմներով. Զբոսաշրջային ծառայություն մատուցող անձանց համար մշակել կլիմայի փոփոխության հարմարվողականությանն առնչվող ուղեցույցներ Բարձր ռիսկայնության գոտիներում ապահովել այցելուների կենտրոնների առկայությունը՝ տեղեկատվական, բժշկական և առաջին օգնության ծառայություններով			2027-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ	0	50,000	50,000	50,000	50,000	200,000	Հայաստանի Հանրապետությա ն պետական բյուջե
5.3	**Խթանել ներառականությունն ու բազմազանությունը զբոսաշրջության ոլորտում՝ թե՛ զբաղվածության, թե՛ առաջարկվող ծառայությունների մակարդակում՝ ապահովելով հասանելիություն և կանանց, երիտասարդների, տարեցների և հաշմանդամություն ունեցող անձանց ներգրավվածություն:**											

5.3.1	Զբոսաշրջության ոլորտում կանանց, երիտասարդների, տարեցների և հաշմանդամություն ունեցող անձանց մասնակցությանն ուղղված հանրային իրազեկման արշավների ապահովում	Մշակել և իրականացնել ներառականության ապահովմանն ուղղված ծրագրեր Մշակել խթանման մեխանիզմներ ներառական և հասանելի զբոսաշրջային ծառայությունների համար Մշակել աշխատուժի դիվերսիֆիկացման մշտադիտարկման համակարգ	Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության զբոսաշրջության կոմիտե	2029-2030 թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ	20000	30000	40000	40000	40000	170000	Հայաստանի Հանրապետությա ն պետական բյուջե, վարկային միջոցներ
5.3.2	Ներառական և հասանելի զբոսաշրջային ծառայությունների ապահովման նպատակով կրթական և վերապատրաստման ծրագրերի ապահովում	Մշակել վերապատրաստման ծրագրերի նյութեր զբոսաշրջային ծառայություն մատուցող անձանց համար Մշակել զբոսաշրջային առաջարկների հասանելիության և ներառականության ուղեցույցներ Ներդնել ներառական ծառայություն մատուցող անձանց սերտիֆկացման մեխանիզմներ			2026-2028թվականներ Մինչև յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակ							
										Ընդամենը՝	65,000,000.0	

Աղյուսակ 1

Հայաստանի Հանրապետության զբոսաշրջության զարգացման 2026-2030 թվականների ռազմավարական ծրագրի կատարումն ապահովող գործողությունների ծրագիր

ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՄԱՆ ԹԻՐԱԽԱՅԻՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ

Հ/Հ	ՌԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐ, ՄԱՍՆԱՎՈՐ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐ, ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	ՑՈՒՑԱՆԻՇ	ԿԱՊԸ ՌԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ՊԼԱՆԱՎՈՐՄԱՆ ԱՅԼ ՓԱՍՏԱԹՂԹԻ ՀԵՏ	ԿԱՊԸ ՀԸԳՀ-Ի, ՄԱԿ ԿԶՆ-Ի ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԱՅԼ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԵՏ	ՉԱՓՄԱՆ ՄԻԱՎՈՐ	ԵԼԱԿԵՏԱՅԻՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐ /2024 ԹՎԱԿԱՆԻ ԴՐՈՒԹՅԱՄԲ/	ԹԻՐԱԽԱՅԻՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ				
							2026 ԹՎԱԿԱՆ	2027 ԹՎԱԿԱՆ	2028 ԹՎԱԿԱՆ	2029 ԹՎԱԿԱՆ	2030 ԹՎԱԿԱՆ

1	**ՀԱՄԱԿԱՐԳԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ**										
1.1	Զբոսաշրջային այցելությունների վերաբերյալ վիճակագրության բարելավում	Ամբողջական վիճակագրություն ներգնա, արտագնա, ներքին զբոսաշրջային այցելությունների և մեկօրյա այցելուների վերաբերյալ՝ ըստ սահմանային անցման կետերի, գիշերակացերի քանակի, սեռի, տարիքի, նպատակի, ծախսի, այցելության միջին տևողության, քաղաքացիության, կրկնվող այցելությունների և այցելուների գոհունակության վերաբերյալ տեղեկատվության			Տվյալներ	30%	35%	45%	60%	80%	100%
1.2	Ծախս-օգուտ պարբերական վերլուծությունների իրականացում և մարկետինգային գործունեության արդյունավետության մշտադիտարկում	Հետազոտություններ, հավաքագրված տվյալներ, զբոսաշրջության բնագավառի պետական քաղաքականության մշակմանն ուղղված աշխատանքներ			Վերլուծությունների քանակ	0	1	1	1	1	1
1.3	Զբոսաշրջության բնագավառում առկա խնդիրների, պետական քաղաքականություն մշակող մարմնի գործառույթներից և լիազորություններից դուրս հարցերի կարգավորում	Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի որոշմամբ ստեղծված միջգերատեսչական հանձնաժողով և տարեկան առնվազն երկու նիստ			Նիստերի քանակ	0	2	2	2	2	2

1.4	«Հայաստանի զբոսաշրջության մրցունակության բարելավմանն ուղղված գործողությունների ծրագիրը հաստատելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի որոշման նախագծի ընդունում	«Ճամփորդության և զբոսաշրջության զարգացման ցուցիչում»-ում Հայաստանի դիրքի բարելավում			Դիրք	72	≥2	≥2	≥12	≥12	≥22
2	**Տնտեսական ուղղություն. Ռազմավարական նպատակ 1. զբոսաշրջության տնտեսական ներուժի ամբողջական օգտագործում**										
2.1	**Խթանել հավասարաչափ տարածքային զարգացումը բնակիչների կենսամակարդակի բարձրացման, աղքատության հաղթահարման և զբաղվածության հնարավորությունների ստեղծման նպատակով՝ զբոսաշրջության ապակենտրոնացման և ռեսուրսների բաշխման միջոցով: Հզորացնել կառավարման համակարգը, հաստատել զբոսաշրջային կենտրոններ (կլաստեր) և զբոսաշրջային գյուղեր, ապահովել զբոսաշրջային կենտրոն կառավարող կազմակերպությունների (DMO) բնականոն գործունեությունը:**										

2.1.1	Նշանակալի զբոսաշրջային ռեսուրս պարունակող բնակավայրերի, վարչական շրջանների կամ վարչատարածքային միավորների, ինչպես նաև դրանց համախմբերի, այդ թվում՝ Արենիի, Դիլիջանի, Դվինի, Գյումրիի, Ջերմուկի, Գորիսի, Եղեգիսի, զբոսաշրջային կենտրոն (կլաստեր) հայտարարում	Բարեկարգված զբոսաշրջային կենտրոնների (կլաստերների) քանակ			Առնվազն հատ	0	2	3	2	0	0
2.1.2	Զբոսաշրջային գյուղերի հայտարարում՝ առաջնորդվելով տեղի մշակույթի, բնության և ոչ նյութական ժառանգության խթանմանն ուղղված չափանիշներով	Բարեկարգված զբոսաշրջային գյուղերի քանակ			Առնվազն հատ	0	1	1	1	1	1

2.1.3	Զբոսաշրջային ենթակառուցվածքների բարելավում	Բարեկարգված զբոսաշրջային կենտրոններ և զբոսաշրջային գյուղեր			Առնվազն հատ	0	3	4	3	1	1
2.2	**Ապահովել զբոսաշրջության և այլ ոլորտների միջև (գյուղատնտեսության, առողջապահության, տեխնոլոգիաների և այլն) համագործակցության ամրապնդումը՝ զբոսաշրջության միջոցով այլ ոլորտների զարգացումն ապահովելու և տեղի արտադրանքն ու ծառայությունները խթանելու նպատակով:**										
2.2.1	Միջոլորտային ինտեգրման ապահովում	Համագործակցության ակտիվացում՝ տեղի արտադրանքի օգտագործման խթանման համակարգի ներդրում մարզերում			Մարզ	0	0	2	4	6	10

2.2.2	Հարևան երկրների հետ սահմանագծով «Խաղաղության արահետ» խորագրի ներքո երթուղիների մշակում՝ հիմնված կայուն, պատասխանատու զբոսաշրջության սկզբունքների վրա, կապելով միմյանց մշակութային, բնական հուշարձանները, ծառայություն մատուցող անձանց և արտադրողներին, խորհրդանշելով բնության և ընդհանուր ժառանգության միջոցով խաղաղության հաստատումն ու ամրապնդումը	Համագործակցության ակտիվացում՝ համատեղ միջոցառումների իրականացում			Առնվազն հատ	0	2	4	5	8	10
2.3	**Խթանել զբոսաշրջության բնագավառում աջակցող գործարար և ձեռնարկատիրական միջավայրի ձևավորումը՝ ապահովելով հնարավոր լավագույն պայմաններ բիզնես սկսելու, գործունեություն ծավալելու և զարգանալու համար**										
2.3.1	Ներդնել խթանման և աջակցության թիրախային համակարգեր զբոսաշրջության ոլորտում գործունեություն սկսող անձանց և փոքր և միջին ձեռնարկատիրության սուբյեկտների համար	Խորհրդատվական ծառայություններ և աջակցություն ստացած զբոսաշրջության բնագավառում գործունեություն իրականացնող փոքր և միջին ձեռնարկատիրության սուբյեկտների քանակ			Առնվազն հատ	0	10	25	50	80	100

2.4	**Ներգրավել ներդրումներ, այդ թվում՝ օտարերկրյա՝ նպաստելով զբոսաշրջության ոլորտում՝ անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների ներգրավման միջոցով բիզնեսի ստեղծմանը կամ զարգացմանը:**										
2.4.1	Միջազգային ճանաչված ապրանքանիշերի հետ համագործակցության ապահովում	Միջազգային բրենդ հանդիսացող հյուրանոցային տնտեսության օբյեկտների գործունեություն Հայաստանում			Հատ	9	1	0	0	1	2
2.4.2	Ներդրողների իրազեկվածության և տեղեկատվության մատչելիության ապահովում	Պետություն-մասնավոր հատված գործընկերության ծրագրերը ներկայացնող թվային հարթակի առկայություն/սպասարկում			Հատ	0	0	0	1	1	1
2.5	**Ապահովել կազմակերպված զբոսաշրջության փաթեթներ առաջարկող զբոսաշրջային գործունեության սուբյեկտների կայունությունն ու աճը նպատակային շուկաներում:**										
2.5.1	Կազմակերպված զբոսաշրջության զարգացման նպատակով համապատասխան քաղաքականության մշակում և շուկաներին հասանելիության ապահովում	Կազմակերպված զբոսաշրջության զարգացում /փաթեթով ուղևորությունների թվի աճ/			% ընդհանուր ուղևորությունների մեջ	5	5	5	5	6	6
2.5.2	Զբոսաշրջային արդյունքի բարելավում և գործարար կապերի խթանում										

2.5.3	Կարողությունների զարգացում, այդ թվում՝ թվային փոխակերպման ոլորտում										
3	**Միջազգային գրավչության ուղղություն. Ռազմավարական նպատակ 2. Հայաստանի՝ որպես գրավիչ զբոսաշրջային երկրի իմիջի բարձրացում համաշխարհային շուկայում**										
3.1	**Հայաստանը դիրքավորել որպես գողտրիկ (boutique) զբոսաշրջային ուղղություն՝ զարգացնելով «Հայաստան՝ թաքնված ուղի» (“Armenia: The Hidden Track”) զբոսաշրջային բրենդը, որը շեշտադրում է երկրի մշակութային ժառանգության, բնության և ինքնատիպության եզակի համադրությունը, և այն խթանել համակողմանի միջազգային մարկետինգային արշավներով՝ ուղղված թիրախային և ներուժ ունեցող շուկաները**										
3.1.1	««Հայաստան՝ թաքնված ուղի» (“Armenia: The Hidden Track”) բրենդի ներքո զբոսաշրջության ազգային մարկետինգային ծրագիրը հաստատելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարի հրամանի ընդունում և իրականացում	Ներգնա զբոսաշրջային այցելություններ			Այցելություն	2,200,000	2,300,000	2,400,000	2,600,000	2,800,000	3,000,000

3.1.2	Հայկական ժառանգությունը ներկայացնող բարձրակարգ բովանդակության մշակում՝ ստեղծելով հիմք նոր բրենդի մշակման աշխատանքների համար										
3.1.3	Մշակութային միջոցառումների իրականացմանն աջակցություն՝ առաջնորդվելով Հայաստանի՝ որպես գողտրիկ (boutique) զբոսաշրջային երկրի նկարագրի ներքո ներկայացվածությամբ										
3.1.4	Հայաստանի՝ օտարերկրյա մեդիա հարթակներում, իմերսիվ փորձառություններում և ժամանցային հաղորդումներում ոչ ուղղակի ներկայացում										
3.2	**Ամրապնդել ու ակտիվացնել Հայաստանի տեսանելիությունն ու գրավչությունը ինչպես առկա, այնպես էլ զարգացող միջազգային շուկաներում՝ կիրառելով շուկայի կայունացման (Market Penetration) և շուկայի ընդլայնման և զարգացման (Market Development) ռազմավարություններ: Դիվերսիֆիկացնել շուկաները՝ նվազեցնելով Ռուսաստանի շուկայից կախվածությունը:**										
3.2.1	Թիրախային շուկաների ռազմավարական զարգացում և դիվերսիֆիկացում՝ նվազեցնելով Ռուսաստանի շուկայից կախվածությունը	Ներգնա զբոսաշրջային այցելուների ծախս			ԱՄՆ դոլար	1,760,000,000	2,001,000,000	2,280,000,000	2,730,000,000	3,220,000,000	3,780,000,000

3.2.2	Թվային մարկետինգի արդյունավետ կառավարում և լսարանի ներգրավում										
3.2.3	Թիրախային շուկաներում ստեղծագործական արշավների իրականացում										
3.2.4	Հայաստանի ներկայացում համաշխարհային մեդիա դաշտում										
3.2.5	Մարկետինգային նյութերի ստեղծում և տարածում										
3.2.6	Ուղիղ կապերի զարգացում, հասանելիության ապահովում										
3.2.7	Համագործակցություն մեծ ներուժ ունեցող շուկաների հետ										
3.3	**Խթանել ներքին զբոսաշրջությունը՝ կորոնավիրուսային համավարակից հետո ձևավորված հնարավորությունների կիրառմամբ:**										
3.3.1	Ներքին զբոսաշրջային ցուցահանդեսների և միջոցառումների իրականացման ապահովում										
3.3.2	Հանգստի ծառայությունների գրավչության բարձրացում սոցիալական փաթեթի հանգստի ապահովման ծառայության և թիրախավորված խթանման միջոցառումների շնորհիվ	Ներքին զբոսաշրջային այցելություններ			Այցելություն	2,836,749	3,120,424	3,432,466	3,775,713	4,153,284	4,568,613

3.4	**Ներգրավել հայկական սփյուռքը՝ որպես զբոսաշրջության դեսպաններ և պաշտպաններ:**										
3.4.1	Սփյուռքահայությանը նպատակաուղղված խթանման միջոցառումների իրականացում	Հայկական ծագում ունեցող զբոսաշրջիկների այցելության աճ			% Ընդհանուր այցելությունների մեջ	35.4	35.5	36	37	38	39
3.5	**Խթանել միջազգային համագործակցությունը, տարածաշրջանային զբոսաշրջային համագործակցությունները**										
3.5.1	Զբոսաշրջության ոլորտում արտաքին կապերի ամրապնդում և համագործակցության ապահովում միջազգային և տարածաշրջանային կազմակերպությունների հետ	Երկկողմ համագործակցության շրջանակում համատեղ միջոցառումներ			Հատ	10	1	2	2	2	2
4.	Որակի ապահովման ուղղություն. Ռազմավարական նպատակ 3. բարելավել զբոսաշրջային ծառայությունները										

4.1	Դիվերսիֆիկացնել և զարգացնել ամբողջ տարվա համար, ինքնատիպ, փորձառնական զբոսաշրջային արդյունք (առկա արդյունքի հիման վրա զբոսաշրջային փաթեթների կազմում)՝ ներկայացնելով Հայաստանի մշակութային, գաստրոնոմիական և արկածային զբոսաշրջային ուղղությունների առկա ներուժը՝ նպաստելով սեզոնայնության նվազեցմանը և տարվա ընթացքում կայուն այցելությունների խթանմանը:										
4.1.1	Զբոսաշրջային նոր թեմատիկ երթուղիների ձևավորում՝ կապելով միմյանց Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից հայտարարված զբոսաշրջային կենտրոնները կամ զբոսաշրջային գյուղերը	Կեցության երկարաձգված միջին տևողություն			Օր	5	5	5	6	6	6
4.1.2	Ոչ ակտիվ սեզոնի համար զբոսաշրջային արդյունքի մշակում՝ առկա ենթակառուցվածքների հիման վրա	Զբոսաշրջիկի օրական միջին ծախս			ԱՄՆ դոլար	51	51	55	60	65	70

4.1.3	«Բժշկական զբոսաշրջության զարգացման ծրագիրը հաստատելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարի և Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարի համատեղ հրամանի ընդունում և իրականացում «ՄԱՅՍ (MICE) զբոսաշրջության զարգացման ծրագիրը հաստատելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարի հրամանի ընդունում և իրականացում	Բարձր եկամուտ ապահովող անհատ զբոսաշրջիկների քանակ			Այցելութուն	670,000	740,000	840,000	900,000	950,000	1,000,000
4.2	**Բարելավել զբոսաշրջային ծառայությունների որակը, ենթակառուցվածքները և թվային հնարավորությունները**										
4.2.1	Զբոսաշրջային ծառայություն մատուցող անձանց էլեկտրոնային գրանցամատյանի ներդրում, զբոսաշրջային ծառայություն մատուցող անձանց գործունեության կարգավորում և բարելավում	Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան գործունեութուն իրականացնող զբոսաշրջային ծառայություն մատուցող անձանց վերաբերյալ տեղեկատվության առկայություն			Ծառայություն մատուցող անձ	0	1000	200	300	400	500

4.2.2	Հայաստանի Հանրապետության պատմամշակութային, բնական և այլ զբոսաշրջային գրավչության վայրերում Հայաստանը և հայկական զբոսաշրջային արդյունքը ներկայացնող առնվազն 3 լեզվով աուդիոգիդերի ստեղծում	Հայաստանի և հայկական զբոսաշրջային արդյունքի վերաբերյալ ճշգրիտ տեղեկատվության առկայություն			Պատմամշակութային, բնական և այլ զբոսաշրջային գրավչության վայրեր	0	0	10	12	13	15
4.2.3	Քաղաքային և գյուղական ենթակառուցվածքների արդիականացում	Ստեղծված կամ բարեկարգված հանրային զբոսաշրջային կառույցներ			Առնվազն հատ	15	5	6	1	2	2
4.2.4	Անհատական ուղևորների համար նախատեսված ենթակառուցվածքներ										
4.3	**Խթանել պատասխանատու զբոսաշրջության սկզբունքները և կայուն զբոսաշրջությունը՝ կենտրոնանալով բնապահպանական և մշակութային արժեքների գիտակցված օգտագործման, վերջիններիս վնաս չհասցնելու վրա՝ ապահովելով կայուն զարգացում և օգուտներ համայնքների ու այցելուների համար**										
4.3.1	Զբոսաշրջության բնագավառում գործունեություն իրականացնող անձանց համար աջակցության ապահովում՝ կայունության սերտիֆիկատների և որակի չափանիշներին համապատասխանելու նպատակով	Որակավորված և միջազգային ստանդարտներին համապատասխանող ծառայություն մատուցող անձինք			Ծառայություն մատուցող անձ	1	250	300	350	400	450

4.3.2	Հասանելի զբոսաշրջության նախաձեռնություններին աջակցության տրամադրում՝ խթանելով ներառականությունը										
4.4	**Հայաստանի մշակութային և պատմական հուշարձաններում կամ դրանց հարակից տարածքներում ձևավորել կայուն առևտրային հնարավորություններ՝ զարգացնելով եկամտաբեր և կայուն տնտեսական գործունեությունը Հայաստանի մշակութային ժառանգության օբյեկտներում՝ բարձրացնելու այցելուների թիվը, ապահովելու պահպանման ֆինանսավորում և խորացնելու հանրության գիտակցումը այդ վայրերի արժեքի վերաբերյալ:**										
4.4.1	Եկամտաբեր կոնցեսիոն ծրագրերի մշակման ապահովում	Որակավորված զբոսաշրջային կենտրոն կառավարող կազմակերպությունների գործունեություն			Առնվազն հատ	0	3	7	10	15	20
4.4.2	Տեղական կառավարման կարողությունների բարելավում և համագործակցության ընդլայնում										

<table>
<tr><td>4.5</td><td>Դիրքավորել Հայաստանը որպես բարձրորակ զբոսաշրջային ծառայություններ առաջարկող երկիր՝ աջակցելով Հայաստանի՝ որպես բարձր որակի զբոսաշրջային ծառայություններ առաջարկող երկրի ճանաչելիությանը և խթանել զբոսաշրջության բնագավառի ինստիտուցիոնալ զարգացումը՝ ապահովելով համակարգված և երկարաժամկետ աճ:</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>4.5.1</td><td>Զբոսաշրջության բնագավառում միջազգային ստանդարտներին համապատասխան որակավորման համակարգի ներդրում</td><td rowspan="2">Որակավորված և միջազգային ստանդարտներին համապատասխանող ծառայություն մատուցող անձինք</td><td rowspan="2"></td><td rowspan="2"></td><td rowspan="2">Ծառայություն մատուցող անձ</td><td rowspan="2">1</td><td rowspan="2">250</td><td rowspan="2">300</td><td rowspan="2">350</td><td rowspan="2">400</td><td rowspan="2">450</td></tr>
<tr><td>4.5.2</td><td>Կառավարման արդյունավետության ապահովում՝ շահագրգիռ մարմինների՝ նախարարությունների, մարզպետների աշխատակազմերի և տեղական ինքնակառավարման մարմինների համագործակցության միջոցով</td></tr>
<tr><td>5</td><td>Սոցիալական ուղղություն. Ռազմավարական նպատակ4. ձևավորել հաստատուն զբոսաշրջության ոլորտ</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>

5.1	**Զարգացնել մարդկային կապիտալը՝ նպատակային մասնագիտական կրթության միջազգային համագործակցության և միջազգային ստանդարտներին համապատասխան որակավորման համակարգերի ներդրման միջոցով: Նպաստել մասնագիտական հմտությունների զարգացմանը՝ ապահովելով ոլորտում աշխատողների պատրաստվածությունը, միջազգային փորձի ներգրավումը և որակավորման բարձր չափանիշների ներդրումը:**										
5.1.1	Զբոսաշրջության բնագավառում պետական քաղաքականություն մշակող և իրականացնող մարմնի՝ Զբոսաշրջության կոմիտեի աշխատուժի հզորացում	Պետական հատվածում բարձրակարգ մասնագետների առկայություն			Անձ	23	30	30	30	35	35
5.1.2	Ապահովել որակավորված զբոսաշրջային կենտրոն կառավարող կազմակերպությունների (DMO) գործունեությունը մարզային կամ տեղական մակարդակում	Որակավորված զբոսաշրջային կենտրոն կառավարող կազմակերպությունների գործունեություն			Առնվազն հատ	0	3	7	10	15	20
5.1.3	Մասնագիտացված վերապատրաստման դասընթացների, միջին մասնագիտական կրթական ծրագրերի, վերապատրաստման ծրագրերի և իրազեկման քարոզարշավներ իրականացման ապահովում	Զբոսաշրջության բնագավառում վերապատրաստված աշխատողների քանակ			Անձ	70	100	120	150	180	200

5.1.4	Միջազգային կրթական հաստատությունների հետ համագործակցության ապահովում՝ գիտելիքների փոխանակման, սերտիֆիկացման և որակավորման համակարգերի զարգացման նպատակով	Միջազգային լավագույն բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների կրթական բազայով Հայաստանում մասնագիտական գործունեություն իրականացնող անձինք			Անձ	3	3	3	3	5	5
5.2	**Ամրապնդել անվտանգությունը, ճկունությունն ու ռիսկերի կառավարման պատրաստվածությունը՝ համապարփակ ճգնաժամային կառավարման, կլիմայական փոփոխություններին հարմարեցված ենթակառուցվածքների և զբոսաշրջիկների պաշտպանության համակարգերի միջոցով:**										
5.2.1	«Զբոսաշրջության ոլորտում ճգնաժամային և ռիսկերի կառավարման ծրագրեր հաստատելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարի հրամանի ընդունում	Ծառայությունների բարելավմանն ուղղված ուղեցույց			Հատ	0	1	0	0	0	0
5.2.2	Զբոսաշրջության ոլորտում սպառողների իրազեկվածության ապահովում	Ծառայությունների բարելավմանն ուղղված ուղեցույց			Հատ	0	0	1	0	0	0
5.2.3	Կլիմայական փոփոխություններին հարմարեցված զբոսաշրջային ենթակառուցվածքների բարելավմանն ուղղված ուղեցույցի մշակում	Ծառայությունների բարելավմանն ուղղված ուղեցույց			Հատ	0	0	0	1	0	0

5.3	**Խթանել ներառականությունն ու բազմազանությունը զբոսաշրջության ոլորտում՝ թե՛ զբաղվածության, թե՛ առաջարկվող ծառայությունների մակարդակում՝ ապահովելով հասանելիություն և կանանց, երիտասարդների, տարեցների և հաշմանդամություն ունեցող անձանց ներգրավվածություն:**										
5.3.1	Զբոսաշրջության ոլորտում կանանց, երիտասարդների, տարեցների և հաշմանդամություն ունեցող անձանց մասնակցությանն ուղղված հանրային իրազեկման արշավների ապահովում	Զբոսաշրջության բնագավառում գործունեություն իրականացնողների՝ ներառական ծառայությունների մատուցման և վերապատրաստման դասընթացներին մասնակցություն ապահովվող անձինք			Անձ	0	50	50	50	50	50
5.3.2	Ներառական և հասանելի զբոսաշրջային ծառայությունների ապահովման նպատակով կրթական և վերապատրաստման ծրագրերի ապահովում										

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ
ՂԵԿԱՎԱՐ

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

09.01.2026
ՀԱՎԱՍՏՎԱԾ Է
ԷԼԵԿՏՐՈՆԱՅԻՆ
ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹՅԱՄԲ